

Subsidiestelsel Natuur en Landschap in vogelvlucht

Unit Natuurinformatie en Natuurbeheer BIJ12
17 november 2016

Subsidiestelsel Natuur en Landschap

Via dit stelsel verlenen provincies subsidie voor **behoud en ontwikkeling** van (agrarische) **natuur en landschap** in Nederland.

- Uniformiteit in 12 provincies: landelijke systematiek
- Gebiedsgerichte benadering: ruimte voor regionaal maatwerk
- Samenwerking stimuleren tussen alle partijen die natuur en landschap beheren en bijdragen aan natuurdoelstellingen
- Afrekenen op uitgevoerd beheer i.p.v. resultaatverplichting
- Verantwoordelijkheid voor en vertrouwen in beheerders
- Regels zoveel mogelijk beperkt tot Europese eisen
- Agrarische beheerders en natuurbeheerders
- Gecertificeerd en niet-gecertificeerd
- Eén vergoedingensystematiek

Enkele vragen...

Hoeveel (agrarisch) natuurbeheerders maken gebruik van het SNL (vanaf 2016)?

- Natuurbeheer: 1.635 beheerders
- Agrarisch natuurbeheer:
 - 40 collectieven met in totaal ruim 6.300 agrariërs
 - nog 3.000 beheerders in 'oud' agrarisch natuurbeheer, waarvan 1.000 aflopend per 31-12-2016

Enkele vragen...

Welk bedrag is er in totaal mee gemoeid?

- Natuurbeheer: 110.000.000 (2015)
- Agrarisch natuurbeheer: 57.200.000 (2016)
- In totaal dus 167.200.000 per jaar

Waarom natuurbeleid?

Vitale natuur

Beleefbare natuur

Functionele Natuur

Inpasbare natuur

Waarom gezamenlijk?

Landelijke afspraken

- Bestuursakkoord en Natuurpact (rapportages)
- >> decentralisatie

Versterking positie provincies

- Uitvoering kerntaken: duurzame ruimtelijke ontwikkeling en vitaal platteland

Ketensamenwerking met partners

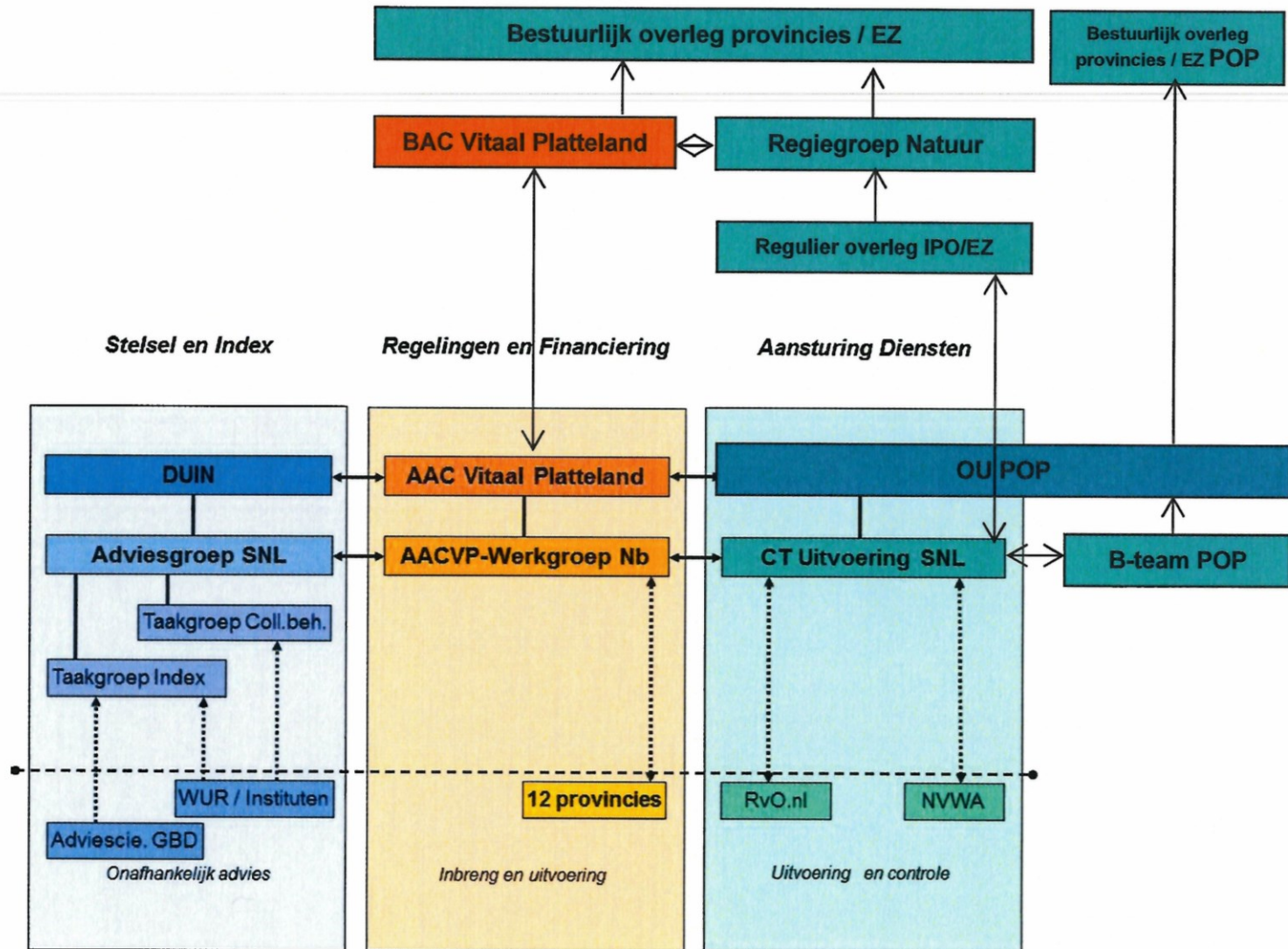
- Eenduidigheid van definities, data en informatie
- Uitwisselbaarheid tussen provincies en partners
- Optelbaarheid gegevens

Samen met ketenpartners...

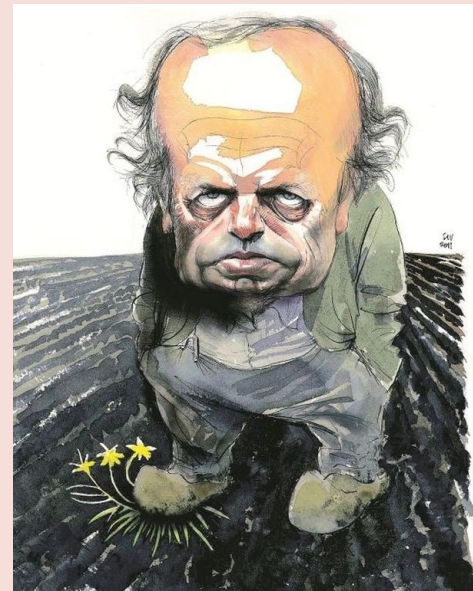
Overleg in beheerorganisatie SNL

Natuurpact en decentralisatie (1)

Bestuursakkoord natuur 2011

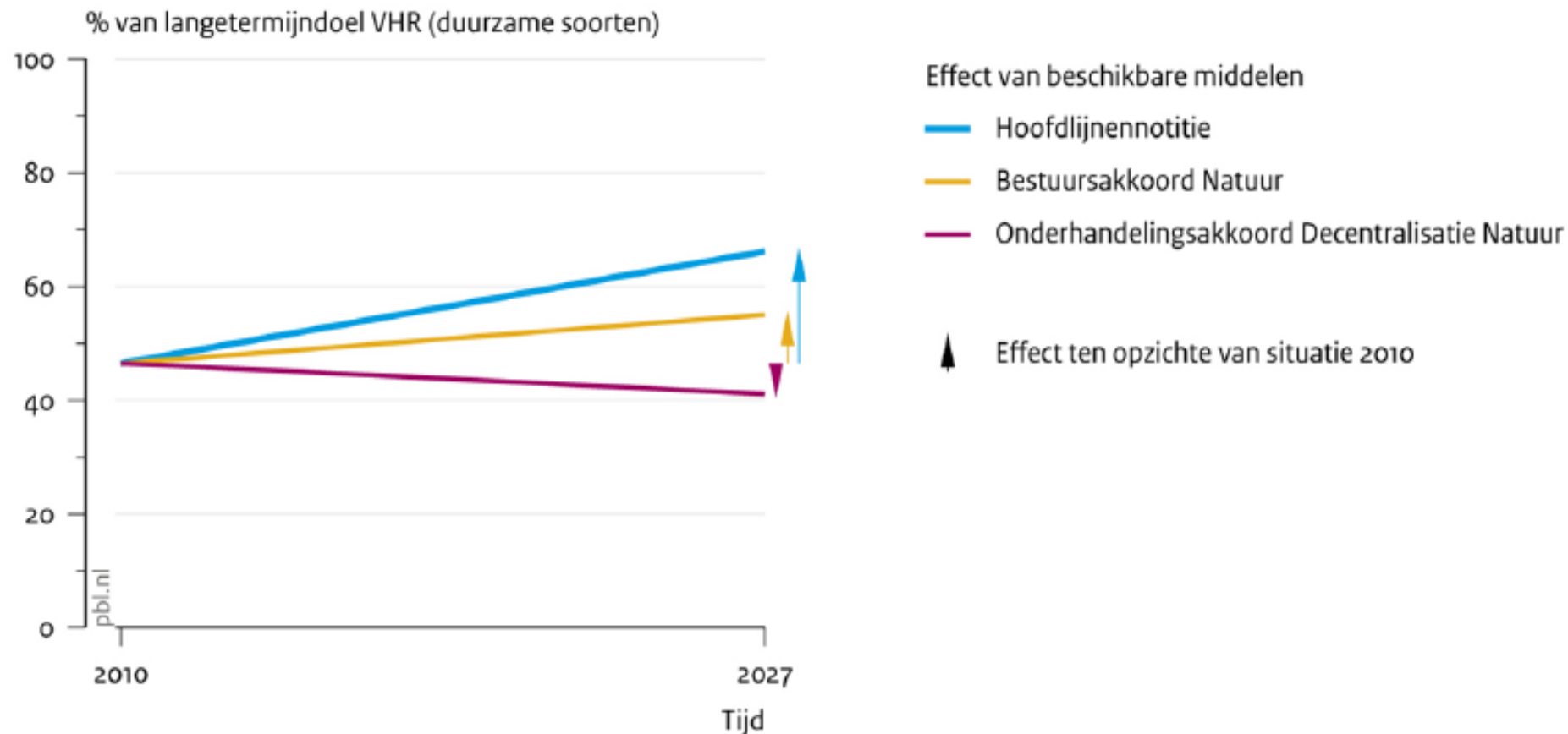
- Decentralisatie wettelijke taken naar provincies
- Forse bezuiniging (€ 105 mln/jr i.p.v. € 600 mln/jr)
- NNN wordt kleiner (nog 40.000 ha nieuwe natuur)
- Nadruk op internationale doelen
- Nieuwe Natuurwet Rijk

Natuurpact en decentralisatie (2)

Doelrealisatie van internationaal doel natuur

Conditie voor duurzame instandhouding van soorten conform de Vogel- en Habitatrichtlijnen

Natuurbeleid provincie gericht op ...

**Behoud en
bescherming**

**Ontwikkelen
en investeren**

door middel van

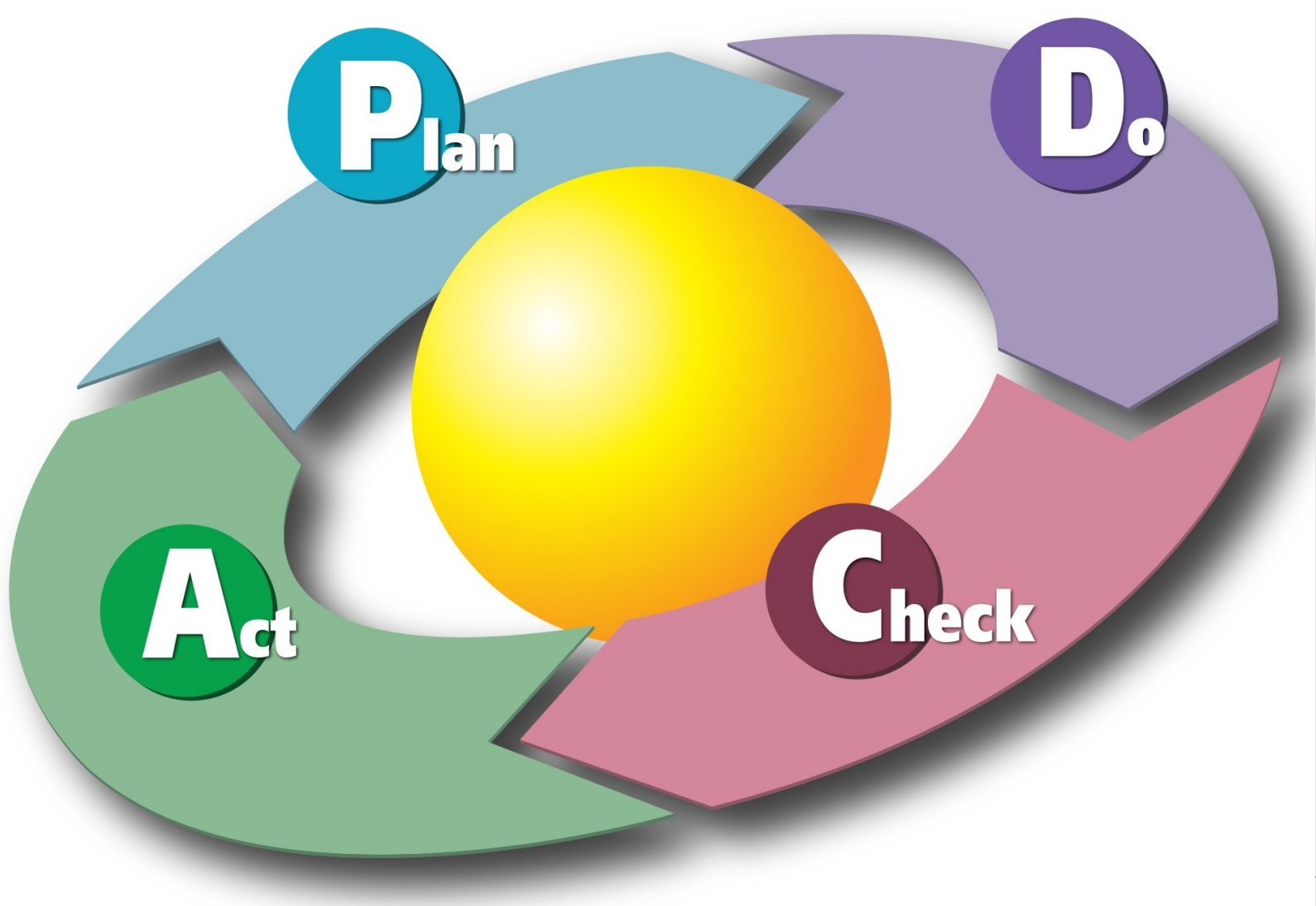
**Visievorming
en plannen**

**Vergunningen,
toezicht,
handhaving**

**Financieren
en
subsidiëren**

... de hele beleidscyclus

Ontwikkelingen SNL → heroriëntatie en beleidswijzigingen

Sinds 2012 heroriëntatie SNL. Insteek: eenvoudigere uitvoering, efficiënter, lagere uitvoeringslasten

- 2014: Collectief agrarisch natuurbeheer (SNL+): prestatieafspraken met gebiedscoördinatoren via collectief beheerplan (gebiedsmozaïek)
- 2014: Invoering lumpsum-aanpak (natuur)beheer
- 2016: Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb): collectieve aanpak en leefgebiedenbenadering
- 2017: Invoering collectief natuurbeheer: 'kleine natuurbeheerders'

Verordening: SVNL en SKNL

SVNL'16: Natuurbeheer en agrarisch beheer

- Zesjarige verleningen met mogelijkheid tot uitbreiding
- Landschapselementen: indien begrensd, kunnen ze mee in aanvraag

SKNL: functieverandering en investeringen

Kernpunten SVNL'16- Agrarisch natuurbeheer

- Agrarische collectieven
- Beheer door landbouwers en andere grondgebruikers landbouwgrond
- Beheeractiviteiten in een leefgebied
- Leefgebieden begrensd in natuurbeheerplan
- Kwaliteitsborging via certificering
- NVWA controleert beheerders steekproefsgewijs

Instandhouden internationale doelsoorten

Kernpunten SVNL'16- Natuurbeheer

- Collectieven of grote individuele aanvragers
- Beheer door eigenaren/erfpachters natuurterrein
- Per oppervlakte één natuurbeheertype
- Wat waar kan, ligt vast op beheertypenkaart
- Kwaliteitsborging via certificering
- Controle op niet-gecertificeerde beheerders

Kernpunten SKNL- functieverandering

- Waardedaling van landbouwgrond door omzetten in natuur
- Kwalitatieve verplichting
- Maximaal 85% waarde vergoed

Kernpunten SKNL- Investeringssubsidie

- Maatregelen om gebied geschikt te maken voor natuurbeheer of kwaliteitsverbetering
- Investeringsplan
- Subsidiabele kosten

Index Natuur en Landschap: 1 natuurtaal

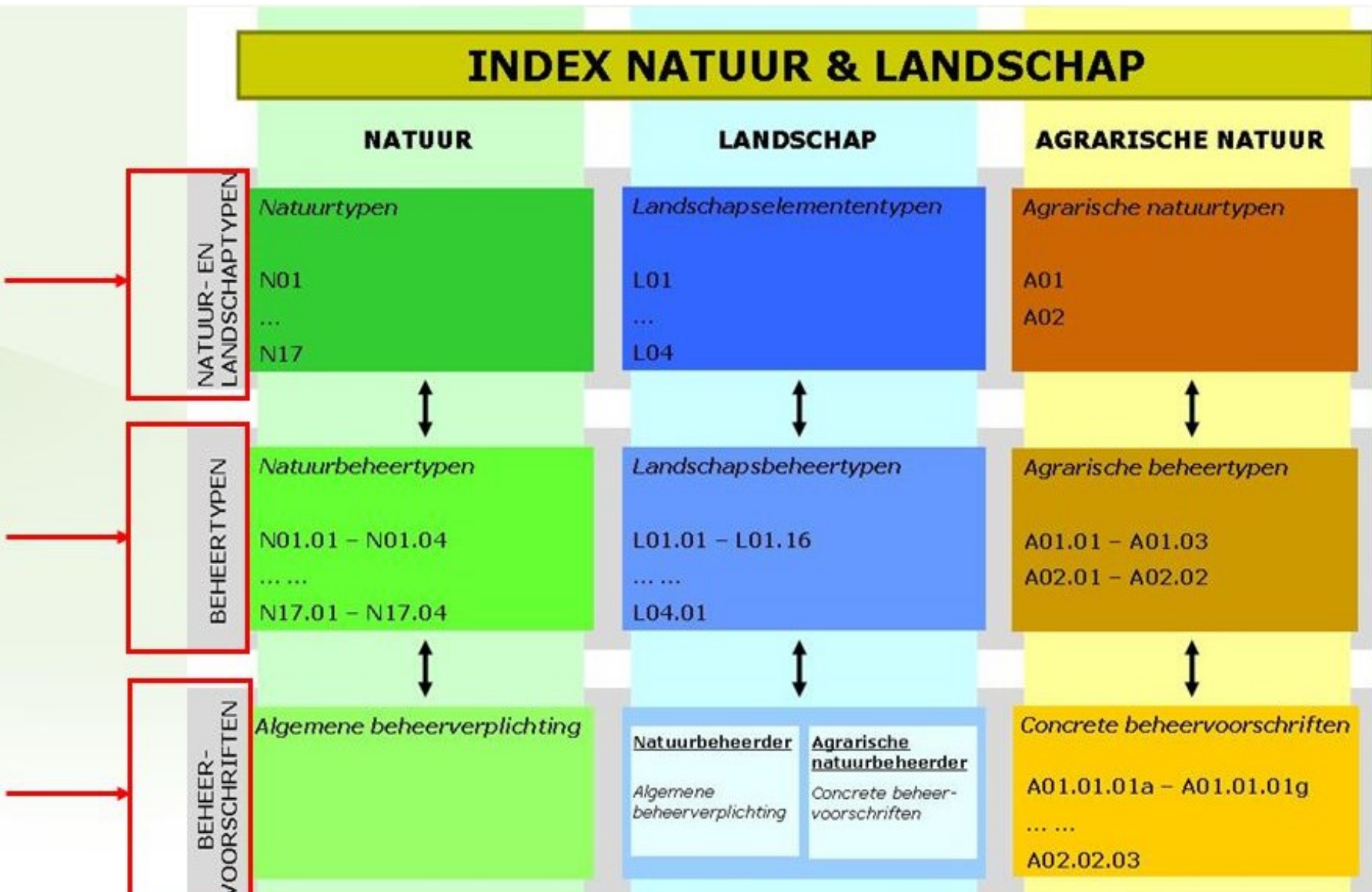
Inhoud

- Beschrijving typen natuur, agrarische natuur en landschap
- Standaardkostprijs per beheertype
- Monitoringsprotocollen en kwaliteitsklassen

Functie

- O.a.: basis voor natuurbeheerplannen provincies

Opbouw Index Natuur en Landschap

Natuurtypen

Landschapselementtypen

Agrarische natuurtypen

Bekijk het hele overzicht

Toeslagen

Standaardkostprijzen natuur (SKP)

Downloads binnen dit thema

Inleiding Index Natuur en Landschap

Het doel van natuur- en landschapsbeheer is de kwaliteit van natuur en landschap in Nederland te behouden en te verbeteren. Voor een beter inzicht in (de ontwikkeling van) de natuur- en landschapskwaliteit is de Index Natuur en Landschap ontwikkeld.

De Index bestaat uit een aantal onderdelen:

▼ NATUURTYPEN

N00 Nog om te vormen naar natuur

N00.01 Nog om te vormen naar natuur

N01 Grootschalige, dynamische natuur

N01.01 Zee en wad

N01.02 Duin- en kwelderlandschap

N01.03 Rivier- en moeraslandschap

N01.04 Zand- en kalklandschap

N02 Rivieren

N02.01 Rivier

N03 Beken en bronnen

N03.01 Beek en bron

▼ LANDSCHAPSELEMENTTYPEN

L01 Groenblauwe landschapselementen

L01.01 Poel en klein historisch water

L01.02 Houtwal en houtsingel

L01.03 Elzensingel

L01.04 Bossingel en bosje (vervallen per 1-1-2017)

L01.05 Knip- of scheerheg

L01.06 Struweelhaag

L01.07 Laan

L01.08 Knotboom

L01.09 Hoogstamboomgaard

L01.10 Struweelrand

L01.11 Hakhoutbosje

L01.12 Griendie

▼ AGRARISCHE NATUURTYPEN

A01 Agrarische faunagebieden

A01.01 Weidevogelgebied

A01.02 Akkerfaunagebied

A01.03 Ganzenfoerageergebied

A01.04 Insectenrijke graslanden

A01.05 Foerageerrand bever

A02 Agrarische floragebieden

A02.01 Botanisch waardevol grasland

A02.02 Botanisch waardevol akkerland

A11 Open grasland

A11.01 Weidevogelgrasland in open landschap

A11.02 Weidevogelland met riet of

Natuurbeheerplan

Natuurbeheerplan 2016 Noord-Holland

- Basis subsidieverlening SNL: natuurbeheer en kwaliteitsimpulsen
- Jaarlijkse actualisatie (met AWB-procedure) rond 15 april en 1 oktober
- Geeft natuur-, landschaps-beheertypen en agrarische leefgebieden op kaart aan

Portaal Natuur en Landschap

Van en voor provincies en samenwerkingspartners Natuurbeheerplannen

Kaartbalk in- uitschuiven

Kaartlagen

Legenda

- ☐ ☐ Ontwerp
 - ☐ ☐ Ambitiekaart
 - ☐ ☐ Beheertypekaart
 - ☐ ☐ Zoekgebieden
- ☒ ☐ Vastgesteld
 - ☐ ☐ Ambitiekaart
 - ☒ ☐ Beheertypekaart
 - ☐ ☐ Beheertypekaart Label
 - ☒ ☐ Beheertypekaart Agrarisch
 - ☒ ☐ Beheertypekaart Natuur
 - ☒ ☐ Beheertypekaart Landschap
 - ☐ ☐ Zoekgebieden
- ☐ ☐ Achtergrond

Achtergronden:

Kaartlagen:

Leefgebiedenbenadering: creëren en in stand houden van een leefgebied voor soort(en) of soortgroepen die vergelijkbare beheeractiviteiten vragen in een bepaald gebied.

4 Agrarische leefgebieden

	open grasland
	open akkerland
	droge dooradering
	natte dooradering

- Daarnaast: categorie water; waterbeheer
- Als zoekgebieden begrensd in het Natuurbeheerplan

Video Leefgebied Droge dooradering

Digitale Keten Natuur (DKN)

Partners in natuurbeheer werken samen aan gemeenschappelijke informatievoorziening natuur.

- Ondersteuning (beleids)processen gebruik en toepassing natuurgegevens.
- Eenduidige uitwisseling natuurgegevens o.b.v. gemeenschappelijke taal:
 - Index Natuur en Landschap
 - Informatiemodel Natuur (**IMNa**)

Ketenafhankelijkheid DKN: Voorbeeld Natuurbeheerplannen

- Keten is zo sterk als de zwakste schakel
- Provincies en ketenpartners afhankelijk van elkaar
- Fouten in de keten werken door naar ketenpartijen

Proces NBP

- Provincies: opstellen, controleren, uploaden provinciaal NBP
- BIJ12: controle provinciale plannen
- Provincie: eventueel herstel, uploaden,
- BIJ12: controle, samenvoeging tot **één landelijk bestand**, doorlevering RVO.nl en BoerenNatuur.nl, publicatie op Portaal

Informatiemodel Natuur (IMNa)

- Standaard voor uniforme uitwisseling natuurgegevens.
- Ontstaan bij invoering SNL als concretisering Index naar digitaal uitwisselbare natuurinformatie.
- Gestructureerde logische beschrijving van definities en samenhang gegevens: taal met eenduidige grammatica.
- Basis voor technische uitwisselstandaarden en invulinstructies.

4 productmodellen IMNa

Natuurbeheer

- Beheertypenkaart
- Ambitiekaart
- Collectief beheerplan

Natuurontwikkeling

- Verwerving
- Inrichting
- Contractueel beheer

Natuurkwaliteit

- Flora en Fauna
- Milieu
- Structuur

Vegetatie en Habitats

- Habitats
- Vegetatie
- Structuur
- Lokale aspecten

Procesbeschrijving: natuurbeheer

Subsidie verlening SNL natuur

BIJ12

Provincies

Beheerders

Voor 1/6
Einde proces
4.(model)
verordening

Voor 1/6
Einde proces
5.wijziging index

Voor 1/8
Einde proces
3.(model)
openstellings-
besluit (OB)

Voor 1/8
Einde proces
2.opstellen
natuurbeheer-
plannen (NBP)

Voor 1/10
Stellen
natuurbeheerplan,
index, verordening
en openstellings-
besluit vast

Op 1/10
Publiceren
openstellings-
besluit in prov. blad

15/11 – 31/12
Stellen regeling
open met
openstellingsbesluit

Start proces
bezwaar en beroep

Start financiële
proces

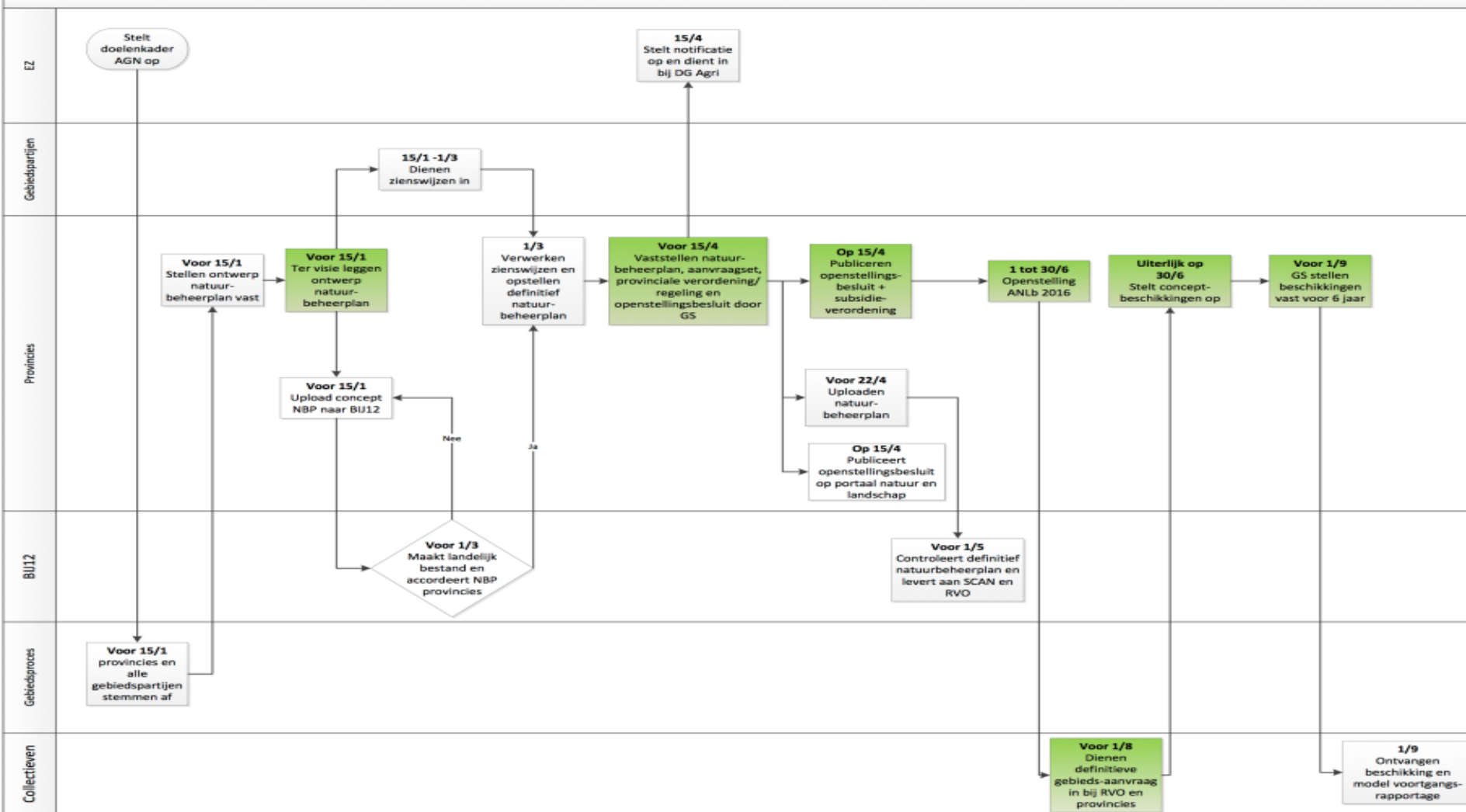
15/11 – 1/1
Vragen subsidie aan

Ja

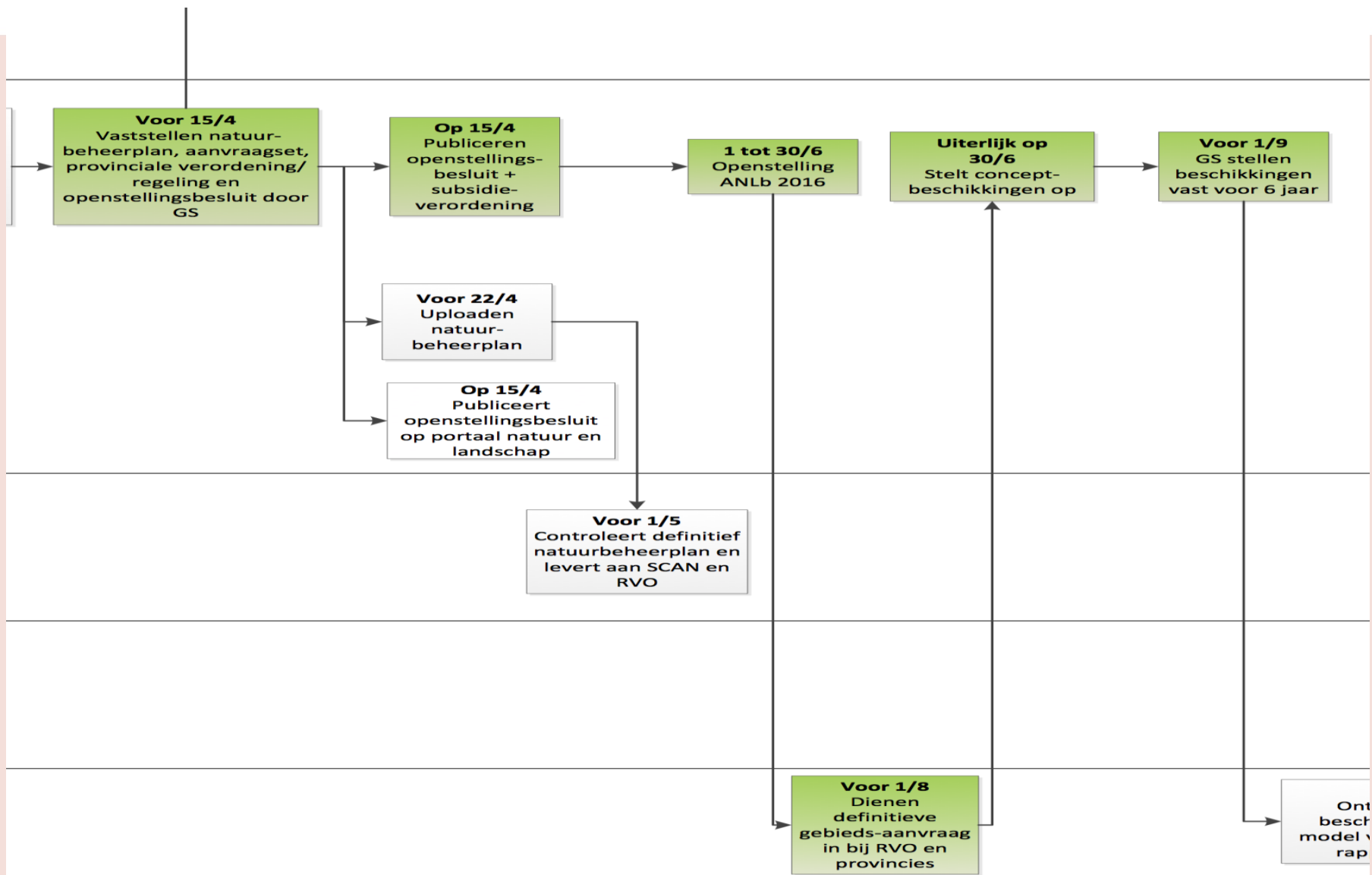

Procesbeschrijving: agrarisch beheer (1)

Voorbereiding subsidieverlening ANLb2016 ten behoeve van jaar 2017

Procesbeschrijving: agrarisch beheer (2)

Doel certificering

- Borging kwaliteit van het beheer

Uitgangspunten

- Lagere uitvoeringskosten; geen controles meer, wel audits
- Vertrouwen in beheerder

Programma van Eisen

- Professionaliteit beheerder
- Kwaliteitscyclus beheer
- Organisatie en administratie

Beheerder beschrijft dit in een kwaliteitshandboek

Certificaat

Verklaring dat natuurbeheerder, gebiedscoördinator of het collectief voldoet aan bepaalde beheer- en kwaliteitseisen

Gericht op beheerders met subsidie SNL

Landelijke Stichting Certificering; gemandateerd door de 12 provincies om:

- Certificaten te verstrekken voor beheerders die SNL subsidie aanvragen
- Certificaten in te trekken
- Externe audits te doen

Kader = Programma van Eisen

Certificaat agrarisch natuurbeheer

- Coördinatie agrarisch natuurbeheer
- Collectief agrarisch natuurbeheer

Certificaat natuurbeheer

- Individueel (Staatsbosbeheer, Landschappen, Natuurmonumenten en particulieren)
- Groepscertificaat “Samenwerkingsverband natuurbeheer” (o.a Bosgroepen)

Monitoring natuurkwaliteit (beleid)

Wat levert het op?

- Informatie over natuurkwaliteit
- Rapportages, gericht op:
- Evalueren, en
- Bijsturen

Proces:

- Provincies voeren de regie
- Eén keer verzamelen, meervoudig gebruiken
- Gebaseerd op Index Natuur en Landschap

Monitoring: Natuur en agrarische natuur

Natuurbeheer

- Onderzoek effectiviteit beheer (worden doelen gehaald?)
- Mogelijk aanpassing ambitie
- Uitvoering o.b.v. landelijk afgesproken uniforme systematiek
- EHS / NNN, Natura 2000, PAS-gebieden

Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer

- Bepalen effectiviteit en efficiency
- Beleidsmonitoring: trendgegevens doelbereik ANLb
- Beheermonitoring: beheeractiviteiten zo nodig bijstellen om effect te vergroten en/of beheerkosten te verlagen

Voortgangsrapportage Natuur

Communicatie SNL

- Landelijk wat moet en provinciaal wat kan.
- (Zoveel mogelijk) uniforme boodschap, argumentatie en toon
- Wg communicatie SNL en BIJ12: landelijke SNL-communicatie
- Provincies: provinciale beleidscommunicatie

Werkgroep communicatie SNL

- Zet communicatielijn uit en voert –activiteiten uit
- Adviseert provincies en andere stakeholders

Online communicatie natuur en landschap:

www.portaalnatuurenlanschap.nl en provinciale websites.

Uitvoering SNL in de provincie

Praktijkvoorbeeld Drenthe

Werkt voor provincies